

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Temető-utca 20. sz. a. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatali illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petítor terfoga 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** esupán a kiadó-hivatal vesz fel.

A t. olvasóhoz.

Lapunk a mai számmal tulhaladja a félét, két hét múlva pedig befejezi egy hosszú évi működését. Nem utalunk a tavalyra, csak a lefolyt félét emlíjük. Mit tettünk, megfelleltünk-e a kitűzött feladatnak, jók, nemesek voltak-e törekvésünk? mindezekre a feleletet adja meg a t. olvasó, melynek nagy tömege kíséri figyelemmel s nemes érdeklődéssel vállalatunkat. A mit ezen év elején örömmel hoztunk köz tudomásra, hogy megyénknek városunkban lakó jelesei magukéva tették a „Gömör-Kishont“ ügyét s elhatározták annak mind erkölcsi, mind anyagi támogatását: most is ismétljük, — mert azt hisszük, hogy azok folytonos közreműködése tette lapunkat elég rokonszenvenné s teszi jövőre, midőn segédkezet nyújt céljaink megvalósításához.

Nagyokat nem ígértünk eddig, nem ígérünk most, csak annyit hangsúlyozunk, hogy hű maradunk irányunkhoz; lapunk igaz tükre kíván lenni a megye s a székváros társadalmi, közgazdasági s mindennemű mozgalmainak, helyet ohajt nyerni a nagy közönség körében, lelkiismeretesen fogván képviselni ugy a megye mint a központ érdekeit, a közművelődés tiszta munkája által. Csüggedetlenül bizton, bátran még tágabb körben fogunk mozogni, tért hódítani, bár jól tudjuk: mikkel állunk szemben, de tollunkat az igazság vezérli s ítéletünkben részrehajlatlanok leszünk.

T Á R C Z A.

Pannonia nap.

Ugy van az emberiség a hazával, mint a miatyánkkal.

A miatyánkot, mert hisz ez mindnyájunk édes hitében van, nem nagy figyelemmel tekintik az ünnepi szertartás czikkéi közt, nem is gondolnak arra, hogy az a legfőbb momentuma a szertartásnak, hisz ez ugyis magától értetődik, innen van, hogy sok pap kifelejt a sorból. Az édes haza kedves képe is aanyira szívünkhez, lelkünkhez van növe, hogy kérdésbe se szabad venni, miszerint ne az legyen az első minden felemlítendő közt, de éppen azért, mert kérdésbe veszik, tehát kiesik a figyelemből ott, a hol a nevek felemlítése, felolvasása van kérdés alatt. Felsorolták, egymás mellé állították az emberek mindazt s jegyzékbe vették, a mi a felemlítés a megemlékezés táblájára örök helyet bevésendő volt; Krisztus születését, halálát, feltámadását egy-egy szent lapra vitte az emberiség, az égi s földi szentek oda tüzetek az emberi emlékezés táblájára, az időjegyzékre. — a földi emberek is bejegyezték azon táblára, hogy soha ne legyen elfeledve az a nap, melyen kinek-kinek megemlékezése, névszerinti felemlítése, a nevenapján nemesak illendő, de kedves dolog is. — Csak a földi szentek legszentebbje, a haza maradt ki a megemlékeztetésre szánt tábláról, a naptárból, pedig neki kellene első helyet elfoglalni az égi származások után mindenesetre földi származások előtt. — Neki nincsen minden évben visszaforduló egy bizonyos napja a kalendáriumban, pedig bizony hálátlanság az emberiségtől, hogy legédesebb anyánk névnap nélkül van. Pedig hát nem a haza napja-e az, a mikor az emberiség, a haza nevében annak a felvilágosztatásáért áldoz, szívé-lelkét elfoglaló lel-

Őnálló. társadalmi, ipar s közgazdasági, ezikkiróink mindenben a megye érdekét ézelozzák ezutánra is, — tárczánkra különös gondot fordítunk, heti hireink rovata bő, változatos lesz; a lap többi részéből pedig mindenkor kizárjuk a személyeskedést, a magánügyekbe való avatkozást.

Hogy a megtört uton haladhassunk és biztos alapokra fektessük a „Gömör-Kishont“ ügyét: most alkalmmilag kérjük eddigi olvasóinkat, pártoljanak továbbra is, kérjük a közművelődés s lapunk barátait, hogy törekvéseinkben segítsenek s vállalatunkat terjeszteni kegyeskedjenek.

Előfizetésünk a régi:

Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt

Kiadónk, Rábely Miklós mint eddig, ugy ezután is gondoskodni fog a csinos kiállításról, a lap pontos szétküldéséről.

Ajajljuk lapunkat a közönség pártfogásába.

Rimaszombat, 1881. jul. 1.

Rábely Miklós, kiadó.
Pető Porubszki Pál, felelős szerk. s laptulaj.
Fóthi Kovács Béla, szerkesztőtárs.

Gyakorlati ipar-tanmühelyekről.

Nem lehet tagadni, hogy az emberek nagy része előszeretettel visel-

kesültséggel járul a választási oltárhoz. Határozottan mondhatjuk, hogy igenis, ez a haza napja. Ilyen napja a honnak — Pannonia nevenapja — volt június 24-én Gömörre nézve. És ha a képviselőválasztás napját tekintjük Pannonia-napnak — akkor az, minthogy képviselőválasztás csak minden harmadik évben van, szökő nap, eltérőleg a naptár szerinti szökőnap számításától, hol minden negyedik évben van szökő nap. Milyen édes vonzódást tesz már az is, hogy a honnak növeve van: Pannonia, a nőtől ered a természet felvirágzása a növényeknél, az emberiség existenciája az emberekéül, a férfiak boldogsága a férfiak egyéniségét tekintve. Maga az ég is ünnepek tekintette ama 24-diki Pannonia-napot, ha az emberek által csinált napot, az urnapját ágyadörgeggel hirdeti az emberiség, az égi urnó napjának a választások napját hirdette, dicsőítette a maga égi ágyujával, a menydörgeggel. Dörögött a mennyei kijelentés e napon; hozzá mézharmat hullott, kevés eső képében, a mely mézharmat előre elődesítő volt azoknak, kik érezték, tudták a győzelmet, édesítő volt azoknak is, kik a bukás tudatával töltöték a napot. Legyen nekik a bukás keserűsége legalább ezzel megédesítve. Nem párt-szemponthól vette az ur a választást, neki örömnap volt, tudta, hogy mindkét jelölt a hazaboldogítás nagy eszméjével lelkében harcol az elsőbbségért, — hiszen a zászló is ugyanaz a szín, csak a rud, az eljárás, a czélhoz jutás utja mutat különbséget, ezt is csak mutatja, mert a szívben, a lélekben nincs különbség ott, hol mindkettő most a kötelességérzettel szállott a sikra, hogy hazája javának szentelt az a legjobb akaratot, a mi a eszelekvését érvényesíti.

Es az emberek mennyire másképp tekintik a képviselőválasztást. Ebből is látszik, hogy az ember nagyon is földi teremtmény, pedig hiszen van benne égi szikra, annak a tüznél felláthatnának magasabbra, fel az ér-

telik a kényelmes nem nagy testi erő igénylő uriaságot biztosító szellemi pályához; a kis ember már korán megtudja, hogy ki ő, hogy mily befolyásos rokonai vannak, a kik után ő bizonygyors emelkedésre számít. Igaz, csak-hogy addig nagyon sokat kell még tanulni s arra sem kedv, sem tehetség; az ilyen pályája közepén elakad, növeli a proletáriusok számát.

Két módot vélek ezen abnormis állapot megszüntetésére. A társadalmi fonák nézet ellen propagandát csinálni s az ipareszmét népszerűsíteni, híveket nyerni annak a műveltebb és vagyonosabbak köreiben, másrésről „gyakorlati ipartanmühelyek“ felállítását eszközölni.

Jelen időnkben paedagogjaink a háziipar meghonosítását vették fel a tanytervebe; cél: hogy egyes vidékek gyermekei, ha felnőnek, eme magán foglalkozás által is keressenek valamit. A háziipar azonban szorosabban véve csak lokális, de nem országos jelentőségű, mert hogy többet ne említsék, az a fővárosi tanoncz aligha fog szalmakalapokat s vesszőkosarokat kötni, hogy azzal „buxája“ tartalmát növelje, vagy hogy az „export“ legyen. A háziipar-üzés megmaradt továbbra is a szegény nép gyermekeinek. Gondoskodni kell tehát arról, hogy felsőbb tanintézetek műveltebb gyermekei a különböző iparágakkal a melyikhez inkább vonzódnak megismertessenek, illetve azt elsajátít-

zés legfelsőbb fokára. Ellenségének tekinti az ember a másik párt jelöltjét, pedig bizony csakis az emberi szenvedély mutatja őt annak. Egy családhoz tartozó, egy haza polgára ne a család másik tagját, a hon másik polgárát tekintse ellenségnek, hanem ha csakugyan ellenséget akar látni, ellenséggel akar küzdeni, akkor ott keresse azt, a hol van. Ott van az ellenség saját magának rossz tulajdonságától, ott van az emberi szenvedély mindenekelőtt, azt kell főellenségnek tekinteni. azt iparkodni legyőzni, — ott van másik ellenségnek az emberi gyarlóság csoportja, az önzés, az irigység, a másiknál különb lenni akarás, ezeknek a várát kell ostrom alá venni, ott vannak az emberi érzésből kinövő ferdeségek, ezeknek a legyőzését tűzzük ki célul. Általában az érzésnek megvan mind ama jeles tulajdonsága, a minek az a rendeltetése, hogy az emberiséget megelekedéssel, boldogsággal töltse el, a jó akarat, a jó érzés és sok más, mindmeganayi anyag, de elég erővel is bír arra, hogy az emberiség célját, a tökéletesedést azok nyomán, azok útján elérhetjük, — nem volt a természet mostoha az emberekhez, adott nekik elég tökélet a szívben, lélekben arra, hogy ne csak megtudjon vele élni, de a gyarapítást is tudja általa tökéletesíteni, az legyen tehát főcélunk, eszelekvésünk jó alapja, hogy engedjük azon tulajdonságait a szívnek győzelemre vergődni. Ott lássuk az ellenséget, ahol ama tulajdonságok működését valami gát akarná felakasztani, azokat a ferde kinövéseket, a gyarlóság ezredét vegyük ostrom alá, mert a konkoly, a gaz kisedése kötelessége a gazdának, ha azt akarja, hogy tiszta kalászt arasson. — Ezt lássuk legyőzendő ellenségnek; ezt a konkolyt, gatz szaggassuk ki a szívünk jobb érzése, tiszta buzája mellől. Ott van a hiányok egész csoportja ellenségnek. — Az ésszel nem úgy bánt a természet, mint az érzéssel, az érzésnek meg van a tökéletes kifejtett jó tehetsége, növelni se kell, csak működni engedni,

haszák. Ez a propositió egy tekintetre szokatlan és sajátos voltánál fogva sokak előtt visszatetsző lehet.

Előre is kijelentem, hogy nem azon idea lebeg előttem, miszerint a felsőbb iskolák növendékeire kettős terhet rakjanak, olyasmit kívánván, hogy az iskolai növendék egyuttal mesterember is legyen; valamely iparág megtanulását egyelőre csak eszköznek tekintem, mely őt a hosszú szünidő alatt foglalkoztatva, sok minden egyébtől visszatartja, melyet különben előidéznek a hosszú és unalmas vakatiók. A munka nem szegény s ha valamely iparágat elsajátítottunk, ki tudja, nem jöhet-e szellemi munkásra egy esély, melynek kedvezőtlen fordulatával, az elsajátított iparágak még hasznát is veheti.

Divat volt régenten a főurak közt, hogy mindenik családtag megtanult valamely mesterséget, hogy ma már kezd kimenni ezen prakticus divat; pedig egy emigrans emlékiratából olvasám, hogy a Dessewffyek mint órásk dolgoznak Genfben, egy volt miniszter puskaműves, egy tábornok mint kertész, egy őrnagy mint lakatos kereste meg a mindennapit. Nekik az iparosság nem derogált. Jókai dicsőítve említi fel egy cikkében, hogy azóta tartja magát derék embernek, a mióta egy esztergályos, — nem ismerve a jámbor, — 3 frt napi bért ajánlott föl neki, midőn látta őt az esztergát ügyesen kezelni. Igaz, hogy csak nálunk van meg e

már eleget tettünk, célzt értünk, ha a gazokat, a ferde kinövéseket elhárítjuk, — de az éznek csak anyagot — az ész anyagát — adta a természet, a fejlesztést már az emberre bízta, azt mondván, hogy ki mennyire használja az észbeli tehetséget, ugy veszi hasznát. Itt tehát már activ eszelekvés kell, tudniillik gyarapítani, nagyobbá tenni a tehetséget. — Ott lássuk ellenségnek a tudatlanságot, azt győzzük le, ott a lepelt a mely az ész fejlődését eltakarja, mely az ész elől a világosságot, a felvilágosodást elzárja, és erre kötelességünk nemesak önmagunk de a nép iránt is fenn áll. Fejlesztjük önmagunk s mások értelmi tehetségét, legyünk kortések a nép előtt a szellemi, felvilágosultság nagy eszméjének, abban lássunk kitüntetés, eredményt korteskedésünkre, ha sokakat megszerzünk a felvilágosodásra megérve, annak zászlója alá sorakozva. Ekkor leszünk igazi kortések, ekkor lesz biztos a győzelem, ekkor lesz a hennak az igazi Pannonia-napja.

Hubay Miklós.

Az utolsó sorok.

(Egy szerenesetlen emlékirata.)

Irtá: Buskomor.

Az alább következő sorokban egy szerenesetlen utolsó sorait veszik t. olvasóim. Egy szerenesetlen borzasztó drámájának lehetne azokat nevezni, a ki már nem él, a ki most már bizonyval megtalálta azon nyugalmat, melyet életében hiába keresett, s melyet sorsa, végzete megtagadott tőle. Nem akarok e sorok taglalásába becsatlakozni, mert hiszen akkor egy megholt felett mondana az ember ítéletet; s az pedig, a ki már nem él, a ki már halott, sokkal messzebb van tőlünk, hogysem védelmével ítéletünket megváltoztatná, és a meghalt továbbá, a ki öröknemességével ítéletünkben belényugodottnak lát-

pályá iránti idegenkedés. Pedig ha egy tolla dolgozó ember valamely ok miatt állását veszti: ugyanakkor a család elveszté benne kenyérkeresőjét, fentartóját. Már akkor késő, hogy valamely iparágat tanuljon s modern társadalmunk ítélete is visszatartja őt, mert hiába a társadalom élesen kritizál a nélkül, hogy az éhezőknek kenyeret adna. A társadalom ítélete határoz scrsunk felett s mi fejet hajtunk annak: így züllik el és lesz semmivé nem ritkán egy élet a társadalomra nézve.

Azt az irt kell tehát áthidalni, mely az iparos, s a vagyonosabb osztály s honoratiorok között tátong. Mert hogy létezik ez őr: ne tagadjuk. Közleledniök, a munka becsét megismerni s méltányolni kell megtanulniok. A társadalmi, családi, egyéni s hagyományos nézetekkel szakítva, növeljék a vagyonosabb, műveltebb egyének, birtokosok, tisztviselők iparosságra gyermekeiket; ismétlem nyissunk a tanuló ifjúság számára különféle iparágakat tanító műhelyeket, töltsék ott szórakozásukon felül maradó pár órájukat; egy némelyik a tudományos pályára szánt s lépett de azon téren gyenge ifju önkéntelenül meg fog valamely iparágat szeretni s nem is fogja letenni kezéből a vésőt, gyalut vagy esztergát; számot vetve önmagával, belátandja, hogy a szellemi pályán csak középszerű, ha még ennél is nem csekélyebb eredményt fog produkálni, belátandja, hogy ama tőr neki rögs és rózsákat, sikert nem fog teremni; míg emez lényével s tehetségével és hajlamaival összhangzó, megegyező, sőt ezen a téren mint már iskolázottabb, képzetebb egyén, a társadalomban, iparos farsai között szép és becsült helyet foglalhat el.

Ugy-e baj, hogy az átmenet nincs meg. Ha iskolai pályáját oda kell hagyni, szégyenli az iskola tantermét a műhelyvel feleserélni, hogy abban iparostanonez legyen. Hanem lesz belőle otthon kenyér-fogyasztó, járdataposó, ha nem rosszabb.

Hogy minél képzetebb s értelme- sebb iparos osztályunk legyen, még örül- nünk kell ha gymnasiumot vagy felsőbb polgáriskolát végzett növendékek lesznek iparostanonezokká; hiszen mai napság az iparosoktól is általános ismereteket s társadalmi műveltséget követelünk.

Ismétlem tehát, hogy módot és al- kalmat kell szolgáltatni az iskolai nő-

vendékeknek a pályaválasztásra; erre alkalmasnak tartom, hogy az iskolai szünidőt élvező növendékek képezett s értelmes iparosmesterek által vezetett „ipartanműhelyben“ gyakorlatilag foglalkoztassanak. Nem többet naponta csak egy pár óráskat. Így megleend majd a természetszerű átmenet az iparosságra való lépésre, míg amugy ha a növendéket, ki tanulni szeretne ugyan, de ahhoz tehetsége nincs, ha a fiokban esalódott szülék egyszerre a kerekcsék, gyalu vagy tühöz állítják, a növendé- kekben felkeltik az erkölcsi szégyen érzetét.

Akár odahagyják aztán a szellemi pályát akár nem: az elsajátított ipar- ágnak üres órákban való művelése a szellemi működés után kellemes, sőt hasznos foglalkozásuk leend. Így elsa- játíthatják a könyvkötészetet, lakatossá- got, esztergályosságot s ki tudja egy kedvezőtlen esély beálltával nem áldják-e majdan a végzetet, mely a szerenéses ötletet adta azok valamelyikét elsajátítani.

A magas kormány, az ipar-egyletek, a paedagogok hassanak oda, hogy „ipar tanműhelyek“ nyiljanak meg a szünidő- ket élvező tanuló ifjúság előtt.

E. L.

Egyről-másról.

(Befejező közlemény.)

Tudományos szakműveket, állandó bees- esel bíró gazdag tartalma, hasznos, magyar irodalmi kiváló termékeket, örök időre tanul- ságos remekeket nem találunk kaszinók kül- lönben bő könyvtárban: ezeket mondtam első cikkeimben, ezeket ismétlem most.

Tudva azt, hogy ugyszólván, egyedüli érintkező, gyülekező helyiségünk — melyet (t. i. a kaszinót) én erkölcsi intézménynek tar- tok — mindnyájunk büszkeségét képezi — nem lenne okszerűtlen könyvtárának rende- zése, a mi annyival inkább remélhető, mert olyan testület, illetve bizottság kezeiben nyug- szik annak ügye, a melytől minden jót, ne- meset várhatunk.

Mi volna tehát első sorban a teendő? Semmi más, mint a tanulni s kutatni vagyó egyetbeli tagok fokozottabb igényeit kielégí- teni fennebbi jelzetű könyvek megrendelésé- vel, — másodsor a közérkölesiséget sértő, nem irodalmi művek, de selejtes, frivol kül- földi termékek, mindmegannyi mérgező gom- bák eltávolításával, hogy a közönség némely része meg legyen fosztva azok hozzáférhe- tésétől.

Az első teendőt illetőleg csak egy-két szakember diktálása szükséges, melyek volná- nak azok a művek, melyek közművelődési be- folyással bírók. Hogy pl. a paedagogiai, tör- ténelmi, szépirodalmi, természettudományi sza-

kok képviseltetése lenne szükséges — be fog- ja látni mindenki.

A könyvtár ügyeit rendező bizottságnak figyelemmel kellene kísérnie az akadémia ál- tal kiadott fordított és eredeti igazán klasz- szikus művekre, a Kisfaludy- és Petőfi-társas- ság kiadványaira; a gazdálkodás szempontjá- ból az olesó kiadások (Aigner-félék) nem té- vesztendő szem elől. Maupáság fejlődésünk- höz oly olesó áron lehet jutni, eredeti magyar irodalmi, tudományos dolgozatok birtokába esni, — ha tehát a kaszinó erkölcsi, jötevi intézmény, tegye lehetővé a szükséges és az összesen üdvös művek beszerzését, a közös forrás a közönyvtár gazdagítását. Tanulmá- nyozás végett hányan vehetnek igénybe azt a könyvtart, kiknek sokra nem telik, de kik örömmel fizetik le az évi 6 firt tagsági díjat.

Nem kellene szem elől téveszteni azt sem, hogy a hírlapok milyenek legyenek. Van a mi kaszinókban újság fővárosi közönséget is kielégítő, politikai napilapok, képes heti újsá- gok — bőven, de mindezek napi szükséglet- re valók; mai becesel bírók s talán egy szép- irodalmi kivéve holnap már nem használha- tók: hányan szeretnének egy közgazdasági, (ez ugyan van, de sokoldalúsága miatt keve- set adhat) természetrajzi, földrajzi, természet- tudományi, történelmi füzeteket, folyóiratokat olvasgatni. „Századok“, „Figyelő“, „Földrajzi közlemények“, „Koszoru“, „Magyar Szemle“, „Közgazdaság“ — mind hiányzanak. „Vadász és versenylap“, „Képes családi lapok“ és köz- önséges becsü német képes közlönyök helyett inkább azok egynémelyike volna beszer- zendő, — év végével belehetne kötni s nem- csak szaporítani, de gazdagítani a könyvtart.

Nem mondjuk, hogy nálunk nincs elég olvasni való, azonban ne azt vegyük, hogy olvassunk, de mit olvassunk. Azután meg a könyvtár becsét nem a mennyiség, de a mi- nőség határozza meg.

Ezek rövid elmondása után befejezésül nem hagyhatom el azt a figyelmeztetést: for- dítassék több gond a könyvek kivételére s behozatalára. Magam is nem egy könyvvel vettem észre, hogy a kaszinó peeséjével el- látott könyvek piszkos, illetlen tartalma meg- jegyzésekkel és rajzokkal firkáltatnak tele; eseteket tudnék felhozni, hogy azok a diák- esinyekből származó malaczkodások év mul- tán sem töröltettek ki, sőt újabbakkal gazda- gitattak. Más részről összetépetnek, leöntet- nek stb. . . stb. A könyvtárör, vagyis az egyik udvarnok figyeljen a ezim és hatlapok- ra, a könyvek épségben tartására, van arra módja, van alkalma, mert először a könyvtár nem Csáki szalmája, másodsor, mert a ka- szinó tagjai közül sokaknak feleségei, leányai vannak.

Dixi.

Rimaszombat, 1881. jun. 26.

T. szerkesztőség!

Tudva, hogy a t. szerkesztőség pártatlan, részrehajlatlan állást foglal el lapjában, — tapasztalva, hogy az országos mozgalmak: a választások idején higgadtan, mérsékeltlen tar- totta magát s bár lett volna alkalma megta- lálni a kellő formát arra, hogy saját hazafiai érzületének is adjon kifejezést: társadalmi

üriték ki az élet mámorát, addig én szenvedé- seimre, könnyeimre és magamra voltam hagy- vatva mindig.

De nem, — még sem.

Mert egyszer, talán én is boldog voltam. Oh, de mily rövid ideig tartó boldogság volt az!

Olyan volt, mint egy álom.

Abból sem maradt meg egyéb, mint a kinos emlékezet.

A többi elröpült, eltűnt, mint ahogy az álom szokott szétfoszlni.

És azután olyan üres lett a szívem.

Mennyire szerettem volna akkor meg- halni!

Oh, milyen édes lett volna akkor a ha- lál! Akkor bizonyosan megkönyeztek volna, sajnáltak volna, s talán — siromhoz is kijárt volna valaki, a kinek susogását, sóhajait és gondolatait bizonyosan elmondta volna dalá- ban a fülemile, s milyen édes lett volna azt hallgatni oda lenni, a sírban, hogy mégis van valaki ide fen, a ki megemlékszik reám, s a ki néha könnyezik is felettem.

Mig most . . .

Igen, most nem lesz senki, a ki szere- tettel fog reám visszaemlékezni, nem fog senki síromnál megállani, virágot sem fognak arra hinteni s nem is fog azon teremni egyéb fűnél, tudom, hogy még emlékemet is kerülni fogják, mert hiszen gyűlölt és megvetett lesz az az emberek között. . . .

Oh, nem a halál, hanem e tudat az, mi megkeseríti a még hátralevő óráimat, e tudat nem fog engedni nyugodni síromban sem.

Oh, ha úgy tudnák, hogy mit szenvedek már hetek óta!

Oh, de hát szenvedéseimhez nincs semmi köze az embereknek; ők nem bánják azt, hogy mily nehéz kin, gyötrelmen üli meg lel- kemet, ők nem tudnak, de nem is akarnak tudni szenvedéseimről semmit sem, nem tud- ják azt, hogy már eddig is ezer halálkint

szempontból fogva fel a dolgot — tárgyilago- san csak a tények, az essmények regisztrálá- sára szoritkozott, — szólv a egyik pártól ugy, mint a másikról, nem bírálva, nem be- folyásolva senkit. Epp ezért bátorodom egy nyilvános tett objektiv leírásának helyet kérni, a „Gömör-Kishont“, mint a helybeli és megyei közönséget legközelebről érdeklő közlönyben.

— A választási napok lezajlottak, a ri- maszombati kerület megválasztotta képviselő- jét. A győző Fáy László, a vesztes Csider Károly. Ez utóbbi iránti magasztos lelkesült- ségének, meg nem ingatható ragaszkodásának akart kifejezést adni Rimaszombat városa, — illetve a mellette buzgólkodó választók nagy és szép tömege, midőn elhatározta, hogy va- sárnap — jun. 26-án — fáklyászenével tisz- teli meg, mintegy erkölcsi elégtételül. A tiszta elhatározást tett követte, — összegyűltek vagy 200-an a város háza udvarán esti 9 órakor, meggyújtották a fáklyákat, a dalárda és egy zenekar közreműködése s nagy tömeg kísé- rete mellett megindult a menet a belső „Ró- zsa“- „Temető“-utazákon keresztül a „Főter“-re, ezen át a volt képviselő lakása elé. éltette őt.

A szép este — a nép lelkesültsége, fokozva a fáklyák komor füstje, a zene a lengő lobogó látványa által — megható, feledhetetlen. A tömeg czélpontjához érve, a dalárda eléne- kelte lelkesítve, bátorítva a „Szózat“-ot, azután Molnár József helybeli nagykentélyű fiatal ügyvédő magaslott ki egy fővel a többi kö- zül s az ünnepelthez szólott, a mint feljegyez- tem a következő beszéddel:

Tisztelt Honfitárs ur!

Félve szólamlak meg, mert nem tudom, — lesz-e elég erőm uralkodni a legközelebb lezajlott képviselői választás által kebelünkben hátrahagyott megindulás felett, — s mert nem tudom nyelvem nem tagadja-e meg a szolgálatot, midőn ellenzéki pártunk nevében a tehetetlenség keserű érzetével ösztönit kény- telen vagyok megvallani, — miszerint orszá- gos képviselővé megválasztása czéljából foly- tatott önzetlen s kitartó igyekezetünk siker- telen maradt, — hogy azon zászól, mely alatt e kerületnek birtok és értelmiség által kiváló független választó polgárai oly igaz lelkesé- déssel küzdöttek, — a porba hullott, — s kénytelen volt meghajolni egy olyan tömeg nyers ereje előtt, melynek nagyobb részét hazánkkal s nemzetiségünkkel nyílt ellensé- geskedésben élő tényezők a panszlávok állitot- ták velünk szembe.

Elbukásunk kétszeresen is fájdalmas, — sajnáljuk kimonthatatlanul, hogy önt, kerüle- tünk jogainak szakavatott lelkiismeretes és hűséges képviselőjét a törvényhozó testületben nélkülözni leszünk kénytelenek, s még inkább fájlaljuk azt, hogy a legközelebbi képviselő- választás azon eddig nem is álmódott szomorú meggyőződést hagyta bennünk hátra, hogy e választó kerületben nem mi, — nem a ma- gyar elem, — de tölünk elidegenített nemze- tiség bír döntő befolyással, melyet bár test- véreinkül ohajtanánk megnyerni, s most még elvakult fanatizmussal látunk állami lételünk ellen erőlködni.

A leveretés daczára is, mely bennünket

szenvedtem és hogy már eddig is nagyon megbűnhődtem hibáim, vétkeim és bűneimért, és épen ezért remélem én odafon a jó Isten megbocsátó kegyelmét. Mert ha tudnák szen- vedéseimet, ha bepillantathatnának lelkembe az emberek, akkor talán ők is megbocsátanának nekem.

Olyan végtelen szomorú a lelkem!

Ugy szeretnék sírni, zokogni, de nem tudok; könnyeim szívembe hullanak vissza, talán azért oly keserű és égető a fájdalom abban.

Nincs senkim, kinek bajaimat, kétségbe- esésemet elmondhatnám s a ki segíthetne raj- tam, egészen magamra vagyok hagyatva, mint az elátkozott.

Nem szólok senkinek végzetes elhatáro- zásomról, de hát nem is szólhatok arról sem- mit, mert lehet, hogy akadna valaki, a ki le- beszélni igyekezne iszonyu szándékomból, s a ki meglehet, hogy még az utolsó pillanatban is kicsavarná kezemből a fegyvert; — és az, ki összetett kezekkel kérne, rimánkodnék, hogy dobjam el magamtól a gyilkot, s hogy üzzem el a szomorú gondolatokat, és a kinek nagy fájdalmára talán elhajitanám magamtól a ha- lálhozó fegyvert, s a kinek végre sírva és zo- kogva borulnék a nyakába: az bizonyosan szegény jó anyám volna.

Oh, ha anyámra gondolok e borzasztó órákban, pedig igen sokszor gondolok reá, akkor valóban úgy ég, zsbong a fejem, hogy azt kell hinnem megörülnök.

Szegény jó édes anyám!

Ó nem tud arról semmit mi fori keblemben. Ó nem tud arról semmit, hogy mily emészto és sorvasztó fájdalom dulja szívemet, ó nem sejtí azt, hogy mily közel állok végórámboz; ó csak azt tudja, hogy élek s hogy az ő és másik két fia, szegény jó édes testvéreim, boldogságán működöm és törekszem.

(Vége következik.)

szik, ne feledjük el, talán sokkal magasabban is áll felettünk. Sőt, mivel conerét dolgokról írunk, annál kevésbé taglalhatjuk ezen sorok- kat, mivel azok a lélek sötét villámlásai, ugy- szólván utolsó lobbánásai lévén, a fény és söté- tség gyors egymásutánja, a káprázat miatt ítéletünk nem is lehetne tiszta . . .

Az igazság ellen pedig a sir mindig til- takozik.

Az utolsó sorok.

Huszonyvolez éves vagyok . . .

Oh, ha én azt valaha úgy tudtam volna!

Ha én azt úgy tudtam volna, hogy éle- tem pályáját oly hirtelen megfutam!

Dehogy küzdöttem volna, dehogy fárad- tam volna!

Pedig de szép remények, de szép ál- mok éltek szívemben!

Oh Istenem, te tudod, hogy erre, ily végzetre nem számítottam.

Te tudod, hogy mily fogékony voltam és vagyok minden jó, szép és igaz iránt. Igaz, beismerem, hogy nekem is vannak hibáim, vétkeim, sőt bűneim is, de hát ezekben már csak a kétségbeesés sodort.

Hogy megfognak-e boesítani az emberek, nem tudom; aligha. Az Isten megfog boesá- tani véghetetlen irlalmánál fogva.

Nem rögeszme, nem tébolyultság kerget a halálba, hanem kikerülhetetlen végzetem. Minden esélyt fontolóra vettem, hogy hátha volna még egy gyöngye szalmaszál, mely- hez életemet köthetném.

Nincsen sehol.

Az emberek jóságához nem fordulhatok. Próbáltam már azt is.

És a midőn sem az emberek, sem sa- ját erőm nem voltak már képesek segíteni sorsomon, egy sohajt, egy imát boesáték az éghez, a Mindenhatóhoz, hogy: „ha lehet, muljék el tőlem e keserű pohár.“

És e fohász, ez ima után megkönnyebbül- lést éreztem, olyan sajátságos meleg érzés, bizalom ébredt fél szívemben! — Bizom.

Jól tudom, hogy az eddigiek után külö- nösen hangzik, de hát ezt csak azok érthetik, kik már voltak oly érzelmek között, mint a minők közt én most szenvedek.

Bizom, remélek az utolsó perezig.

Oh, hiszen még minden jóra fordulhatna.

Hányszor voltam már valóban iszonyu s válságos körülmények között! S az Isten jó- ságába helyeztet bizalmam, hitem, mindany- nyiszor szerencsésen megszabadított a kétség- beeséstől.

Hogy most megmenekszem-e? . . .

Nem tudom. Oh ez a esodával lenne határos!

De hát épen azért fordultam a jó Isten- hez, a kinek akaratától függ minden.

Csak ő segíthet rajtam.

És ha még ő is elfordul tőlem, s ha még az utolsó perezen sem távolítja el a halált, oh nem fogok zugalódni ellene, megnyugsom, paranesszó nélkül halok meg, legyen meg az ő akarata.

És a mikor majd kisenvedek, a midőn lelkem elhagyja porhüvelyét, akkor remélem, hogy Isten megbocsádat nekem, s ha itt a földön nem valék érdemes kegyelmére, ott fen, a magasban, az éghen, a végtelenben, hiszem, hogy nem fog magától eltaszítani s kárpótoland végtelen szenvedéseimért.

Ez hitem, ez reményem.

Oh, mert hiszen sokat szenvedtem.

Ha elgondolom, hogy mások az én ko- rommal és ifjúságommal mennyire tudnak örülni az életnek és hogy mily gyönyörrel élvezik azt, oh! akkor nem az irigység fogja át szívemet, hanem a keserűség, mert hiszen nekem is épen oly jogom van az élet gyö- nyöreire, mint másoknak, de hát én szeren- esétlen voltam mindig, nekem nem lehetett örülni semminek sem; míg mások fenékgi

sújtott, emelt fölvel, nyugodt öntudattal állunk meg Ön előtt, mert benső meggyőződésünk hangján elmondhatjuk, hogy a nagy harezot besülettel küzdöttük végig, hogy a mi emberi erőtlől telt, győzelmünk kivívásáért elkövettünk mindent.

Nem akarjuk keblünk még most erősen sajgó sebeit újból feltápní, — s nem is esüggedő kesergés végett jelentünk meg itt. — de eljöttünk azért, hogy azon nagybecsü szolgálataktól, melyeket úgy egyesek, mint társulatok s e választó-kerület összeségének érdekében hat évi képviselői működése alatt teljesíteni szives volt, legbensőbb hálánkat és köszönetünket nyilvánítsuk, hogy azokért eserdebe ma midőn egyebet nem adhatunk — sziveinket hozzuk elismerésünk jeléül, eljöttünk azért, hogy ünneplés komolysággal kijelentsük, miszerint bizalmunk egészben s kizárólag most is az öné. — hogy tiszteletünk, szeretetünk, ragaszkodásunk az ön személyéhez nem ismer határt, hogy az kisérni fogja önt változatlanul a polgári foglalkozás esendes utain is mindaddig, míg a most elejtett zászlót újból kezünkbe ragadhajjuk, — s azt kitörő lelkesedéssel magasra emelhetjük.

A nagy katasztrófáknak gyakran van jó eredményük, őszintén, melegen ohajtjuk, hogy az bukásunkkal is úgy legyen, hogy ön nyerve meg ebből kifolyólag a legnemesebb, a legszébb elégtételt, azt nevezetesen: hogy a könnyek, melyeket a párt nagyjai és kicsinyei leveretésünk felett hullattak, — teremjenek e választó-kerület számára áldott gyümölcsöket, teremtsék meg a hazfiás jó szellemű polgárok között azon rendíthetlen egyetértést, mely itt a helyzetet minden körülmények között uralni lesz képes, s mely az édes hazai föld, ezen részét idegenné válni nem engedi.

Szavamat azon mindnyájunk szívéből fakadó őszinte ohajtásunk kifejezésével zárom be. — hogy önt kerületünk, megyénk édes hazánk boldogítására a magyarok istene sokáig éltesse!

A hosszantartó éljenzés után az ünneplést választó szokott szónoki modorával; hosszú és tartalmas beszédéből — a mennyire azokat kisérni tudtam — ezeket adhatom:

Mély megilletődéssel fogadom önöknek ünneplés megjelenését és meleg érzelmenyilvánítását, mint önkényt jövő megújítását azon megtisztelő kitüntetésnek, melyben önk engemet tegnapelőt a választási urnánál beadott szavazataik által részesíteni szivesek valának.

A szavak, melyeket ez alkalomból önökhez intézhetek, csak visszhangjai lehetnek azoknak, melyeket önök tisztelt szónoka annyira nememes hévvel elmondott, mert érzelmeim, melyekből azok felfakadnak, e perczben épen úgy, mint eddig is — az önökével közösek s azonosok.

Mint viharban a tenger zajló habokat ver s a hajó a magasság és mélység között ingadozik, úgy a mi mostani politikai küzdelmünk is nagy hullámokat vert, s pártunk hajója, habár azt egy szilárd meggyőződés irányította, a meg nem mérhetett zátonyok és szirtek között sajnálatos törést szenvedett.

Ezért árboezáról le kellett vennünk lobogóinkat — önök magokkal vitték azokat, nem megalázva, — de magasan tartva, méltán: mert azok szenttelenül megörzött jelvényeit és emlékeit képezik önök hazafiai szellemének, pártatlan lelkesedésének és kitartásának, melyek által önök közös elveink mellett, egy kétségbe nem vonható erkölcsi győzelmet vívtak ki. De felemelő emlékei maradnak azok azon lelkes küzdelemnek is, mellyel önök nemzeti ügyünknek megtámadott oltárát védelmek alá vették, és ez által, midőn megmenték pártunk erkölcsi tekintélyét, egyszerűsmind magokat e megye és a nemzet elismerésére méltókká tevék.

Meg vagyok győződve, hogy önök ezen emlékekben elégtételt találva, azokat híven megörzendik. Nekem pedig e napok feledhetlen emlékeül engedjék mélyen kebelembe zárom, a hálát önök iránt s azon nagybecsü bizalom tudatát s érzetét, mellyel engemet önök és pártfeleik, mint e kerületnek értelmiség-, vagyon-, nemzeti érület tekintetében kiváló osztályainak, a nép jogosult vezetőinek nagy többsége megajándékoztak; és pedig egy oly korszakban, midőn sokan anyagi és személyes érdekek után kapkodván, a népnek kegyét vagy a hatalom szolgálataért vagy mellékes czélokért keresvén, példáik által megingatták a hitet a politikai erkölcsökben és jellemekben. S ha önök e mellett is engemet — a polgári pálya egyszerű napszámát — személyök és érdekeik képviselésével megbízni karszék valának, akkor bizonyára beadott szavazataik, melyeket többen csak nehezen leküzdhetett elhatározásokkal szemben — nyújtottak nekem. — sokkal beesebbek előttem, mintsem egy önök ellen kivított győzelem lett volna; mert nem hiszámom kielégítését keresvén, de a mandatumnak erkölcsi alapját s jellegét és önérzetem nyugalmát tekintvén főszempontnak, ma is később volnék egy politikai csatát önökkel együtt elveszteni, mint azt önök ellen kioroszakolva megnyerni.

Ezért nyugodtan tekintek vissza a lefolyt eseményekre: s készséggel sorakozom önök körébe, hogy itt folytassam azon munkát, melyet önök a törvényhozás terén szántak nekem. — Hiszen a hazának s a közügynek szolgálai, a társadalomban anyagi, szellemi, erkölcsi lendületet előmozdítani, — ez által egy szébb, jobb jövő korszakát előkészíteni s megnyitni, — oly közös feladata mindnyájunk egyesített erőinek, melyre működni nem csak a törvényhozás asztalánál, de a polgári élet munkásságának más köreiben is lehetséges.

Tömörüljünk tehát jó akarattal és készséggel e nemes feladatok teljesítésére, az együttes küzdelem melege forrassza össze e — ezélhoz törekvő szövetségbe — rokon kebleinket. S ekként az elvi meggyőződésünk s nemzeti hűségünk szilárd megörzése és terjesztése mellett, bizton sikerülend ezek értelmi fölényeit a nyers erő fölibe emelni.

Most pedig kérem fogadjanak be és tartanak meg engemet polgártársi és baráti szives hajlamaikba — melyekbe magamat ajánlván, áldást kérek az égtől édes hazánkra, városunkra, és mindnyájan önökre mint ezek hű polgáira!

Midőn bevégezé, leirhatlan meghatottság vett erőt az összegyűlteken, könnyezni kezdének, majd riadó, szünni nem akaró éljenzésekbe törtek ki; — azután a dalárda egy szép dalt dalolt el, mire dr. Szabó Sámuel hivatkozott a rimaszombati polgárság ősi erényére: az önmérsékletre: azokat a fáklyák kioltására s elosztatásra szólította fel. — Így ért végett az ünneplés, mely sokáig emlékezetes marad mindnyájunk előtt. — A választó polgároknak e fontos tény által nyilvánított közérzete legfényesebb bizonyossága s megrendíthetlen ragaszkodásnak s a teljes bizalomnak.

Figyelő.

Színi szemle.

Rimaszombat, jul. 2.

A színelőadás érzete támad fel bennünk, ha színészeink jelen sorsára gondolunk. 10 nap óta időznek városunkban, 10 nap óta állanak a részvétlenséggel, összetalálkozó zavaró körülményekkel, az idő mostohaságával szemben. Tartottak összesen két előadást, az elsőt is deficitell. Nem tudunk gondolkozni, nem tudjuk kitalálni a leirhatatlan közöny — többet mondunk: a méltánytalanság okát. Azt mondják: holt sáison — nem igaz, a mi országosan ismert műpártoló s állandó színházlátogató közönségünk az év bármely szakában tudhatja legalább annyira pártfogolni a színészeket, hogy azok existenciájára, megélhetésére lehessen biztosítva. Azt a kifogást sem tehetik, hogy érdemtelene a pártfogásra. Miklós jó szervezőtársulata még eddig mindenütt kivívta az elismerést, két előadásával pedig itt is megmutatta: mit várhat tőle a publikum. Repertoírja változatos, itt nem látott új darabokkal bíró; az operettekhez kiváló erővel rendelkezik, mindennel bír, hogy a mi igényeinket kielégítse. Mi nem akarhatunk befolyásolólag hatni művelt közönségünkre, nem akarjuk kioroszakolni annak részvétét, de régi hírnevünk, más városok fölötti tekintélyünk megtartása végett appellálunk hozzá, ne tagadja meg pártfogását egy missiót végző testülettől, gondoljon a köznevelődés szerencsétlen munkássáira, hozza azt kapcsolatba a humanizmussal, tegyen jót. A színügyi bizottság tavalyi működésével megmutatta, hogy morális testület, melynek létezése a legszebb alapon indokolható: karolja fel ezt a színiügyet, egy lépése már eredményt szül.

Keddén — jun. 28. — játszottak először. Előadott: „Titilla hadnagy” Rákosi és Pukás nagy operettje. A darabot nem boncoljuk; meseje érdekes, a cselekvény hozzá illő, — az igaz hogy tarka munka: itt-ott sikamlós téren mozognak a személyek, a két értelmiség is sok helyen utat talál, de a helyzethez illo, — szellemes. Zenéje kedves, gyönyörködte. A főszereplőt Titillát Reiner Antónia személyesítette. Színpadra termett színésznő, szép, terjedelmes hanganyaggal bír, tudja azt értékesíteni, játéka kellemes, szabadon mozgó. — Utána jó Sebes. Érczes hangja, szabatos beszéde, ezredes jó alakítás. — Nyiregyházi jeles tenorista; méltó helyet foglal a tarsulat elsői közt. Zsán hadagyot keletképpen személyesíté. Lipeseiné (Tamariska) jártas, nagy képességű, — korrektt játékot produkált. H. Csillag Amália kedves, ügyes Katicza volt, megnyerte a közönség tetszését, a „Csuklyás barát” énekrész kiválóan sikerült neki, — látszik, hogy hangbeli s előadási képességgel bír, játéka otthonias. Latabár jó színész; igyekezett „eszes” Balambér lenni, elég jó humorral alakított. — Hatvani helytel — közel figyelemreméltó úgy az énekrészekben, mint a prózában. — A darab egészben jól sikerült, a rendezés dícséretes, a chorus összevágón dolgozott.

Csütörtökön „Boccaccio”. Kétszer láttuk már megelőzőleg ezt a darabot, mindakétszer rövidítve, kihagyásokkal. Most Miklós adatta kitünő sikerrel. Ez előadás után meggyőződünk, hogy határozott jó társulattal van dolgunk, mely teljesen megérdemli a felkar-

last. — „Boccaccio” előadása után lelkesen üdvözöljük az igazgatót és társulatát. — Kiemeljük Reiner Antóniát, Csillag Amáliát, Lipeseinét, Bigyoninét, Nyiregyháziát, Sebest, Latabárt, Hatvani és Sziklait. — Reinert tehetsége, routineja és kellemes hangja, szerepeinek sikeres betöltésére képesíti: a pajzán vidám Boccacciót adta. H. Csillag A. Fiametta hű ábrázolója, dallamos hangja, helyes alakítása kiválóan tetszett a közönségnek. Az előbbivel többszörösen megtapsoltattott. Latabárt figyelemzetjük, a keserves grimaceok vágásától okadokjék. Az előadás egészben sikerült, a costumeok díszesek, — a rendezés kívánni valót nem hagyott hátra; a mellékszerepek tapintatosan voltak betöltve. A karmester — Kun József — nagy buzgalmat és ügyességet tanusít.

Hírek és vegyesek.

T. dolgozóitársaink s lapunk barátjainak tudomására hozzuk, hogy szerkesztőségi irodánk „Temető utca”, 20 sz. alatt (az emeleten) van, oda intézendő a szerkesztőt, a lap szellemi részét illető minden postai küldemény.

Diszbed. Főtiszt. Czékus István szuperintendens egyházi hivatalos látogatását befejezván, tiszteletére a rimaszombati ág. h. egyház diszbedét rendezett a megyeház termében. Felekezeti különbség nélkül vettek részt abban mintegy hatvanan. Bír a hangulatot a közelebbi politikai tény fogva tartotta, az alkalmoszerűség mindazáltal sok szép pohárköszöntőre nyitá meg a hallgatag ajkakat. Maga a főpap emelte legelsőben poharát a királyné, királynéja és a trónörökösre, azon ohajtást hangsúlyozva, hogy ez utóbbi állandó lakását mielőbb a budai várba tegye át. Majd Szontagh Bertalan alispán, Csider Károly, Glaufl Pál és Lőrinczy Endre a szuperintendens köszöntötték föl. Ez utóbbi mint kiváló jó gazdát éllette, ki e canonvisitáció alkalmával is igazolta, hogy az egyházak és iskolák vagyonát az utolsó koppanthoz szigorúan számba veszi. Liszkay János éllette a rimaszombati egyházat, ennek egyik áldozatkész kitünő tagját H. K.-t, a kishonti főesperest és a gymn. tanári kart; majd Czékus a jubiléi egyházi főügyelőt dr. P. M.-t, Baksay István egy jobb jövőért emelve poharát Szontagh Bertalant éllette. Még számosan adtak rá okot, hogy a pohár összeesengjen, mígnem a szuperintendens teendői által elhivatva, a társaságtól búcsút von. A főpap Eperjesre utazott, hogy másnap a collegiumban érettségi és theologiai vizsgálatokon részt vegyen.

A megyei gazdasági egyesület m. hó 28-án közgyűlést tartott Farkas Abraham elnöke alatt. A tagok részvétlensége vagy minek tulajdonítható, hogy összesen 7-en jelentek meg, így csak futólag érínthették a közgyűlés elé terjesztett körülbelül 40 tárgyat, elhatározván, hogy ezután minden tag külön fog levélelleg értesíttetni.

Közvizsgálat. Fábry János nyilvános felsőbb leányiskolájában a vizsgálatok m. hó 27. és 28-ik napjain tartattak. 27-én délelőtt a vallástantól és zenéből, d. u. a tornászattól az intézet helyiségében; 28-án pedig minden egyéb tantárgyból a gymnasium nagy termében. — A hallott derék feleletek után a növendékek szakavatott neveléstanításáról győződhettek meg a közönség. Szép siker, szülők épülésére szolgáló eredmény. A közimunkák és rajzolatok — külön teremben kiállítva — lekötötték figyelmünket, gyönyörködötték szemünket. Az intézet tulajdonosa nemcsak a nevelés-tanítás ügyes szakértője, de összetudja e kettőt egyeztetni a szépművészeti és praktikus képzéssel.

Színészet. Miklós itt ilőzése szomorú képét nyújtja a közönség nem érthető közönyösségének. Alig tarthatott 10 nap alatt két előadást. A mennyiben egyik másik oldalról azt a kifogást halljuk, hogy a helyek ára nagyon busás, nem volna talán czelszerűtlen, ha leszállítaná 80, 60, 50, s 30 krra. Nálunk esetek igazolják, hogy a leszállított áru bármilyen nevezendő előadásokra a közönség sűrűn ellátogatott; különösen a családos egyénekre lenne ez előny. Egyébként például legyen felhozva Blaha Lujzának zombori szereplése, hol a nagy művésznő fellépése daczára a jegyek sehogyse akartak kelni mindaddig, míg azok árát $\frac{2}{3}$ részre nem szállították. Probandum est! Faludy Antal a nemzeti színház tagja hosszabb vendégszereplésre jött Miklóséhoz, tagnap lépett fel először „Váljunk el” Sardou nagyhatású színművében.

Egy rimaszombati tanügybarát 1 db 10 frankos aranyat és 10 forintot adott át a kir. tanfelügyelőségnek, hogy az aranyat a Kazinezy-ünnepléken felolvastott egyik legjobb munka szerzőjének, a 10 frtot pedig a rimaszombati 5 iskolájában oly növendékek között osztassa ki, kik a szépírás, fogalmazás és rajzban szép haladást tanusítottak. A kir. tanfelügyelő e célból a bátkai, zsipi, iványi, rimaszombati ref. és a simonji iskoláknak juttatta a 2—2 frtnyi jutalmat. Mivel az adományozó

ur, ki mint halljuk, évről-évre ily módoz emlekezik meg a magyar ember egyik legszentebb kötelességéről, neve említését kikerülni kívánta, az érdekelteknél urak lapunk útjára nyilvánították köszönetüket. Mi pedig a tanügynek sok ily önzetlen pártfogót kívánunk.

Az írók és művészek kirándulása mind érdekesebbnek igérkezik. Dobsinán és Rozsnyón már megalakultak a helyi rendezőbizottságok. Dobsinai város polgármestere s a város mindent elkövet a kirándulás jó sikere érdekében. Az aggteleki baradla kivilágítása iránt Döller kárpát-egyleti elnök s Schlosser Albert már megtették az intézkedéseket. A dobsinai jégbarlang tündéri fényben fog ragyogni. A barlang közelében regéyes hegyesség között tartatik a másodnapi diszbed. — Álljon itt a teljes program: Indulás július 8-án esti $\frac{1}{2}$ 9 órakor a magyar államvasutak indóházától külön vonattal. Megérkezés reggeli 4 órakor Tornallyára. Fogadtatás az ottani helyi rendezőbizottság által. Kocsikon utazás Aggtelekre (5— $\frac{1}{2}$ 7-ig.) Aggteleken reggelizés, 8 órakor gyakorlott vezetők és szakemberek társaságában leszállás a barlangba, mely ez alkalomra a Kárpát-egylet által fényesen kivilágítatik. Délig a barlang bejárása. 1 órakor ebédelés a barlang előtt felállított sátorok alatt. Ebéd közben zene és népmulatság, a gömőri népviselet bemutatása. 3 órakor visszatérés Tornallyára, utazás a külön vonattal Rozsnyóra. Fogadtatás a rozsnyói helyi rendezőbizottság által, uszonna a vasúti indóháznál. Rozsnyóról indulás esti 6 órakor, megérkezés $\frac{1}{2}$ 7 órakor. Fogadtatás az ottani helyi rendezőbizottság által, bevonulás, észlálás. $\frac{1}{2}$ 9-kor hangverseny, utána társas vacsora a dobsinai intelligencia részvétele mellett. Vacsora után táncmulatság. — Július 10-én reggel kocsikon az elragadó szépségű sztraczenai völgyön át kivonulás a világhírű, tündéri szépségű jégbarlanghoz. Szakfőriak vezetése mellett a barlang megtekintése, mely ez alkalommal Dobsina város békességéből teljesen kivilágítatik. 12 órakor társas ebéd a barlangvendéglőnél, az akkor megérkező poprádi küldöttség fogadtatása. Ebéd után a poprádi kocsikkal utazás Poprádra, elszállásolás, társas vacsora „Husz bácsinál.” — Megemlítjük még, hogy a tornallyai fogadtatásnak az ottani és környékbeli intelligencia élén főintézője Szontagh Bertalan alispán, az aggteleki ügyek intézője pedig Ragótyi Gyula földbirtokos és Baksay Dániel lelkész.

Nyári mulatság. A fiatalság ezermester a találékonyságban. Egyetemi honn szünidőző hallgatóink egy nyári tánchelyiség felállításának céljából júniusra készültek a városi kertben, — a csunya időjárás azonban utjokat állta; igen tapintatosan tehát plakátokon adták tudtára a kíváncsi közönségnek, hogy esteli 9 órakor a „Három Rózsán” bál pótolja az elmaradt szabad viganat. És csakugyan lett olyan bál, a minőt hiába keresünk — farsangig. Zsufolt terem, ennek egész hosszában ülő és táncoló férfi s hölgyközönség — kimondhatatlan jó kedv, friss zene stb. Tartott pedig ez a rögtönzött mulatság reggelig. Hogy kik vettek részt a hölgyek közül, mutassa az alábbi koszorú: Beliczkyne, Groóne, Szakall Vinezene, Marton nővérek, Török nővérek, Szabó nővérek, Fábry nővérek Csider Gizela, Löcherer Janka, Ján Aranka, Sütheő Mariska, Sütheő Ilona, Benkovich Vilma, Chászár Margit, Krick Irma, Leontina és Klemma stb. stb.

Ipariskolák. Dobsinán a kitünő tanerőkkel és gazdag felszereléssel ellátott községi fi- és leányiskolákat olyképp akarják kifejlesztetni, hogy mindenik fölé egy-egy ipariskolai szakosztályt állítsanak. Helyesen, mert ipart csak szakértő képzés és tanítás által lehet teremteni és a kor igényeihez képest fejleszteni. Egy-egy ipariskola vagy legalább tanműhely el kelne nemcsak minden városunkban, hanem minden völgyben, a hol valamely iparág üzetik. Ohajtjuk s hisszük is, hogy a dobsinai vezérferfiak ismert ügybuzgósága és áldozatkészsége most is teljes sikerre fogja vezetni az ügyet s mások is indulnak követésre méltó példája után.

Időjárás. Számáljuk a napokat, s kísül, hogy szeszélyes dánaként viseli magát az idő. Majd meglehetősen derült, majd borult változó felhőzet mellett; mérsékelt és dühös szelekkel égi háborúval. Az eső Medard óta mindennap meglátogat — csak órákat változtat. A sok esőzés pedig azt eredményezte, hogy a szenatérmes tönkre ment; a készet nem tudják behordani; számos helyen pedig a víz kimosta a tengeri, hüvelyes-vetemény-féléket. A megye minden részéből keserű panaszok érkeznek. Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne!

Zivatar és villámcsapások. Kegyetlen zivatar dühöngött m. hó 25-én vápsunk felett. Sívító szél fekete felhőket kergetett, este 9 óra tájban megeregett a zápor; a szélvész pusztított, fákat tört ketté, nagy károkat okozva mindentelé. A villám két helyen lecsapott, és pedig Oswald czukrasz jégvermébe s Eva polgár kutjába.

A magyar nyelv pótanfolyama Lósonczon július 11-ik napján nyílik meg.

— **Wittchen Auréli.** a rosnói községi iskola felső osztályának szakképzett tanítóját, ki a tanítói pályán már egy negyedszázadon keresztül sikerrel működik, a f. évi vizsgák végeztével jun. 28-án azzal lepte meg az iskolaszék, hogy elnöke által eddigi működése iránti elismerését fejezte ki, s a jelenlevő közönség zajosán üdvözölte. Növendékei egy értékes emléket nyújtottak neki át.

— **A debreczeni ipar- és műkiállításra** városunkból 14 iparos tanuló és segéd jelentették be munkáik elküldését. A kiállítók között 9 faragó iskolai tanuló és segéd van, s így a többi összes műhelyekre csak 5 esik. Kell-e ennél világosabb adat iparosaink elmaradásának feltüntetésére. Polgári iskola jöjjön el a te országod, hogy ezen sötétséget eloszlassd s osztályerdekeit értő művelt iparos osztályt teremts.

Szülők figyelmébe. Azon szülőket, kik az elemi népiskolát végzett fiaikat a fafaragászat, asztalos vagy esztergályos iparban öhajtkák kiképzésére, figyelmeztetjük a helybeli műfárgó iskolára, melyben a tanulók 2 esztendő alatt a fentemlített iparágak egyikében, 4 év alatt mindháromban oly kiképzést nyernek, hogy keresetképes önálló műfárgók lesznek, vagy pedig más, például asztalosműhelyekben előnyös alkalmazást nyernek. A tanulók az ipari foglalkozáson kívül hetenkint 12 órában az iparrajz, mértan, számtan, magyar nyelv s az iparüzés szükséges egyeb technológiai ismeretekből szakértő tanítóktól rendszeres oktatásban részesülnek, tandíjt nem fizetnek, sőt az általuk készített cikkeket után reájuk eső munkadíj 3—4-ik hónaptól kezdve kikapják. Kik a faipar üzésére hajlandósággal bírnak s nem akarnak mint az rendszeren szokás 3—4 éven keresztül dajkálni, eszmét tisztítani vagy egyéb az ipartanuláshoz nem tartozó munkát végezni, leghelyesebben teszik, ha ezen általunk ismert s szigorú felügyelet alatt álló tanműhelyben keresik kiképzetésüket.

— **A gömörmezei tanítóegylet** ez évi pelsőcei közgyűlésére 110 jelentkezett. Üdvözüljük nemes munkájukban s népiünk szellemi és anyagi fejlesztése érdekében. Kifejtett ügybuzgalmuknak teljes sikert kívánunk.

— **A fuzió.** A salgótarjáni vasfinomító társaság mult héten tartott évi rendes közgyűlésében szönyegre hozta a mult számunkban említett egyesülést a rimamurányvölgyi vasműegylettel. A elenvoltak közül: Fuch s a fuziót oly sikerült dolognak tartja, hogy köszönetet szavaz az igazgatóságának, a miért azt létrejötti engedte. Grötschl Imre szintén helyesli a fuziót, de kérdést intéz, hogy mennyi lesz az új társulat részvénytökéje? Elnök azon felvilágosítást adja, hogy 7.350.0000 frt. Rakovszky Adár hasonlóképen a fuzió mellett nyilatkozik. Grötschl esupán kívánságképen kéri fel a bécsi Bankverein jelenlévő képviselőit, hassanak oda, hogy a részvények az országban helyeztessenek el, hogy ilyképen a társulat magyar jellege megővassék. Ungar a fuziót ellenzi, mivel nem tudja, kivel, mivel fuzionálnak. A fuziót egyébiránt nem szerencsés gondolat, a közönség sem fogadja jól. Bizonyítja a tőzsdei árfolyam, mely azóta, hogy a fuziót emlegetik, hanyatlott, míg más vasműveké emelkedett. Szavazásra kerülvén a dolog, a rimamurányi vasművel való egyesülés 14 szó ellenében határozatilag kimondatott és a részletek keresztülvitelére egy dr. Loisch Ede, dr. Szelényi Károly és Mayer Rafael urakból álló albizottság bizott meg.

— **Koburg Ágoston hercegről,** ki most Bécsben betegen fekszik: igen sokat irnak a lapok. A hercegnek 36 uradalma van, nagyrítán látogatja meg, kivéve Szent Antalt és Pohorellát. Pohorellán, hol a kétemeletes ősi óriási kastélyban az egész család összesen csak hat szobában lakott, régebben igen szeretett tartózkodni. Ez a kastély, melyben a szobák (köztük egy chinai szoba) berendezései régtől fogva érintetlenek, gyönyörű vadregényes és vadban gazdag vidéken, kics völgybe néző hegytetőn fekszik. Itt az öreg herceg szentvedélye a vadászat volt. Minden szabad idejét annak szentelte és fiával Eülöp herceggel el nem maradt volna soha egyetlen vadászatról sem. A család tagjai gyakran felkeresték Murány várát s a díszes balogi lakhelyet. Koburg hgnó Jólsvát is meglátogatta — évekkkel ez előtt a honvéd zászló felszentelésén, mint zászlóánya vett részt.

— **Árviz.** Bellény, Szutor. Radnót községet az árviz veszélye fenyegette. Mint értesitenek, a szénatermést mind elvitte a viz, Bellényben pedig szombaton és hétfőn a lakosság legnagyobb része a házak padlásain és fákon kereset mentedéket. A kár mindennüt kiszámíthatlan.

— **Falusi kisdodóvát** állítottak fel Balogon Lovesányi Soma iskola látogató kezdeményezése s buzgólkodása folytán. Az ez évi költségre helybeli ügybarátok s a két község pénztára 100 frtot biztosítottak, a szükséges helyiséget pedig maga az indítványozó iskolalátogató ur engedte át minden díj nélkül. Vezetését rábizták egy helybeli alkalmas nőre, ki e célból a helybeli óvodában

nyerte a szükséges utmutatást s most már 40 gyermeket, kik főleg a mezei munka idején teljesen magukra voltak hagyatva, sok szerencsétlenség és tüvésznek okozói voltak, gondoz, nevel s azon kívül a nagyobb leányokat kézi munkára is tanítja. Balog az első község megyékben, mely már legalább mindenütt annyira szükséges nyári kisdodóvával bír. A kezdeményező s az őt támogató balogi értelmiség csak elismerést érdemel.

— **Sajtóper** kap szerkesztőségünk, illetve e lapok szerkesztőtársai. A sajtóper tárgyát egy tárczaezikk s egy újdonság képezi. A kihallgatás e hó 8-án lesz.

— **Képviselők.** A péntekig megejtett képviselőválasztások eredménye a következő: kormánypárti 215, — m. ellenzéki 52, — függetlenségi 88, — pártonkívüli 16, — nemzetiségi 13. — A függetlenségi párt tiszta nyeresége eddig 25 kerület, a kormányé 5, a mérsékelt ellenzékié 10. — A függ. párt veszített 21 kerületet, — a kormánypárt 41-et, az ellenzék 26-ot.

— **Rövid hírek: Az egész világon** 58 millió ló van; számir sokkal több. — **Nógrádmegye** a képzőművészetekért 1882-től 100—100 frtot áldoz 10 éven át. — **A szultányilkosok** közül 9-et halálra, kettőt 10 évi kényszermunkára ítéltek. — **A gyalogságnál** eszima helyett ismét behozzák a bakancsot. — **A felvidéken** találkozott egy tanító, aki irni, olvasni nem tud. — **Sok vidéken** ismét pusztit az árviz. — **30000 munkás** streikol Stafford és Worcester grófságban. — **Aetna** tűzokádó hogy több nap óta sarat kezd kihányni. — **Prágában** zavarogtak a esch diákok a német nemzetiségű egyetemi hallgatók ellen. — **Villam csolnakkal** tettek kísérleteket Párizsban. — **Török-Szent-Miklós** határában bronzágyut találtak 1547-ből. — **Európa s Amerika** közt telefon huzása terveztek. — **Az orosz csárának** a mi királyunk levelet írt. — **Neudorfelben** a menyők 15 tánczó embert sujtott. — **Nemzetközi földrajzi sngresszus** tartatik jul. és aug. hó folytán Velenezében — **Ungváron** a képviselőválasztáskor 92000 db. 1 1/2 kros szivar fogyott el. — **Tisza Kálmánt** Debreczenben megválasztatott.

Szerkesztői nyilatkozat.

Van városunkban egy szószatyár, tekintélyét rég eljászott kopott uri egyén, ki lapunk minden sorát lázas mohósággal átolvasva, nem éppen ezélatos, vadaskodó, de talán általános és tréfás értelmű kifejezéseinket argumentumokul felhasználva — siet ellenünk agitálni, nevének régi varázsával hatni még testületekre is s bős kifakadásokra ingerelni a hiszékenyeket, kik azután szeltében-hosszában azon kába törekvésüknek adnak illetelen kifejezést, hogy sajtóperbe fogatnak s kerüljön bármennyi pénzükbe: az államügyész útján elnémitanak. Mi nem sokat adunk az illető ur handabandáira, vele feleselni se fogunk, de mert annyi lélektani ismerettel bírnak, hogy az ilyen személynek csak kizító szerepre lehet már hivatása: figyelmeztetjük a felültetteket, hagyjanak békét nekünk, ha kifogásuk van egyik-másik közleményünk ellen: vegyenek időt felkeresni szerkesztőségünket — felvilágosítással mindig készséggel szolgálunk, mert annyit beismernek, hogy e lap csak tényekre, adatokra alapított vádakkal lép fel akkor, mikor azt tennie erkölcsi kötelessége.

Fölvívás.

Gömörmegyének lelkes női közönsége fölfogván a nőipar emelésére ezéző országos kiállítás fontosságát, f. évi marc. 19-én kibocsátott Fölvívásunkra tömegesen sietett részvételt bejelenteni. El ismerésre méltó tény által hazai nőiparunk előmozdításában vesz részt.

A Rimaszombat- és Vidékének jótékony Nőegylete — programjához képest — ennél fogva f. évi július 13—16 napjain Rimaszombatban a **gymnasium épületében** előzetes kiállítást rendez.

Tiszteletteljes kérelemmel hívjuk fel tehát mindazokat, kik az országos nőparkiállításra szánt tárgyaikat már ez ideig bejelentették, valamint azokat is, kik bár nem jelentkeztek, de kiállításra való kézi munkák és nőiparcikkék birtokában vannak, hogy azokat „Raisz Marikovszky Erzma urhölgy egyleti alelnök-höz Rimaszombatban“ illetőleg az iskolák a megyei kir. Tanfelügyelőséghez mielőbb — legkésőbb július 10-ig — multhatatlanul be küldeni sziveskedjenek.

Az előzetes kiállítás a jelzett négy napon d. e. 8—12-ig, d. u. 3—8-ig nyitva lesz. A tiz krajezáros belépti díjak a kiállítási költség s a térdijak esetleges fedezésére fognak fordíttatni.

Rimaszombat, 1881. jun. 30.

A Nőegylet kiállítási bizottsága.

Tanügy.

A községi elemi fi- és iparis-kola értesítőjét vettük az 188 1/1-dik tanévről. A esinos kiállítású füzet 1 pontja „Jelentés az 188 1/1. tanévről.“ Ebből megtudjuk, hogy a községi iskolába az egész tanéven át beiratott összesen 171 tanuló. Ez 1-ső pont értesít az „egészségi állapot“-ról, mely kedvező volt, daczára a kétféle járványos időjárásnak; egy haláleset fordult elő. „Jótékony adományozások“ ezim alatt értesülünk, hogy az alapító és fentartó patronus szab. Rimaszombat városa nemcsak örökösödött az intézet felett, hanem annak minden szükségét, kiadását, a tanerők díjazását saját községi penztárából fedezte. Szabó Károly egyik tehetősb polgára a városnak — végrendeletileg 100 frtot adományozott a fiiskola részére. Hamaljár Károly iskolaszéki elnök a lefolyt tanévben is gazdagította a tanítói szakkönyvtárt. — II. „Az iskola előjárósága“ a legkiválóbb férfiakból állott. — III. „Tanszemélyzet“ (az ipariskolát is ide értve) 12 erőt számolt. — IV. A növendékek létszámát tekintve a 171 beiratkozott közül időközben kilépett 11, elhalt 1. — maradt a tanév végén 6 osztályban 159, és pedig honosságra nézve helybeli 145, idegen 26; — korra nézve hat és 15 évesek; anyanyelvre magyar 139, szláv 28, német 4, vallásra hely. h. v. 69, ágost. 46, r. kath. 22, izr. 33 és g. kath. 1. — a szülők foglalkozására nézve a kalkulus a középosztályt érdeklő. — VI. Tanárgyakrovata alatt tudomást veszünk az egyes osztályok tananyagáról, óraszámáról. VII. „Tanszerek“ szaporodtak, az egyes szakokat illetőleg. A tanítói könyvtár tartalmaz összesen 132 kötet részint vezér, részint pedig tan- és neveléstani könyvet, a gyermekkönyvtár 210 kötetet számít. Szaklapok száma 6. — Az esti ipariskola állapota a körülményekhez képest kielégítő, abba járt 110 iparos tanuló, ezek közül eltávozott 5, felszabadult 9. — Ez a mostani év értesítőjének rövid kivonata. A jövő tanév szept. 5-én kezdődik.

Szerkesztői üzenetek.

Sprenger Béla urnak. Ön a posta személyzetét s bennünket illetlenül megtámadott, a mire a főnök egy nyilatkozatban, mi egy rövidke szerkesztői megjegyzésben feleltünk. Neveléses most már tőlünk azt kívánni, hogy mérges polemiát előidező esiklandozó rekontrájának helyet adjunk; ebben az ügyben nincs szükség az ön válaszára. Hogy mi történt tulajdonképpen ön és kiadója között: arról bőven értesültünk, de ahhoz a mi közönségünknek semmi köze. Vegye ezt tudomásul.

D. A. Nem arra ezéloztunk, ki volt fizetve; szokásos kifejezés, tollunk alá jött. Meleg sorait köszönjük.

Balogvölgy. Ismeretlen kézből nem fogadunk el munkát, még ha jó is; ez pedig rossz, őszinte valómásáért megdiesérjük.

Figyelő. Jól meggondoltuk, nagy fába nem szertetjük a fejszénket vágni.

Caesar. Bátorra nezzünk a küzdelem esatatutázebe. —y. Várunk, míg a bizottság kötelességének öntudatára ébred.

Weisz N. Kokova. Azt kérdi tőlünk: kinek a felelősségére irtuk a kérdéses közleményt, s azt felel-jük önnök: a magunk felelősségére. Különben az ön személyével az semmi összefüggésben nincs.

Számrejtvény.

10 2 11 1 8 Szegény utazók menhelye.
1 4 5 6 8-kan csak ebből itélnék.
8 10 2 Telen van meg némi beese.
4 7 6 8 3 Legszebb ez csak természetben,
8 1 4 Örülsz, ha kikerülheted.
9 7 4 8 7 Legjobb csak ha szépségi.
1—11 Van ebben sok tarka sereg.
Mindenki fut, szalad, esevég.
A nyerő egy kötet költeményt kap tőlünk.
A 20. számban közölt számrejtvény:
„A kerek világ legszebb leánya
Lesz s lehet csak én szívem bálványá.“

Garay.

Helyesen megfejtették: K. Anna, B. T., Barányi Juliska, Timár István.

Nyertes Timár István lett, ki „Légyott“ ezimű quadrille-t megkapta tőlünk.

Vásárok.

Rimaszombatban július 12. 13.
Sajógömörön, július 3.
Pelsőczön július 14.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1881. július hó 2-án tartott hetivásár alkalmával a gabonanevek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

Buza hectoliterenkint	10.20	9.50
Feles	—	8.—
Rozs	8.70	8.—
Árpa	6.—	5.30
Zab	3.—	2.50
Kukoricza	5.45	5.—
Bab	12.00	9.00
Kása	14.00	12.00
Burgonya	3.—	2.80
Buza métermázsánkint	11.80	11.40
Feles	10.—	9.10
Rozs	9.40	—
Árpa	7.—	6.50
Zab	5.65	5.60
Széna, kötött	—	1.50
Tak. szalma	—	0.45
Alom-szalma	—	0.25
Zsíp-szalma	—	1.15

A bécsi lottóban jun. 25. kihuzott számok:

15, 65, 51, 1. 12.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:

Pető Porubszki Pál.

Szerkesztőtárs: Fóthi Kovács Béla.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Ragályi Nándor és Madarassy Lajosné-féle a Gortvai és Sőregi határban fekvő 400 hold szántóföld rét-belsőség, — 800 hold erdő s legelőből álló birtok hozzá tartozó regale jövedelemmel, kényelmes uri lakkal s gazdasági épületekkel: továbbá

Ragályi Nándor-féle Ragályi birtok, mely áll 640 hold szántóföld, rét, legelő s erdőből, gazdasági épületekkel. — több évekre

haszonbérbe adandók,

bővebb értesítést nyerhetni **Bornemisza Istvánnal** Uzapanyiton vgy **Lőrinczi Endre** ügyvédnél Rimaszombatban. 2—3

Haszonbérlet.

Ráhói közbirtokosság tulajdonát képező Varbóczi, Ráhói, Keczgei, Rima-Zsaluzsányi és Rima-Lehotai koresmáltatási jog, járulékaival együtt, folyó évi szept. 29-től kezdve — július 10-én Varbóczon tartandó nyilvános árverés útján — fog haszonbérbe kiadatni.

Bővdbb tudósítás Varbóczon a közbirtokossági igazgatónál kapható.

3—3